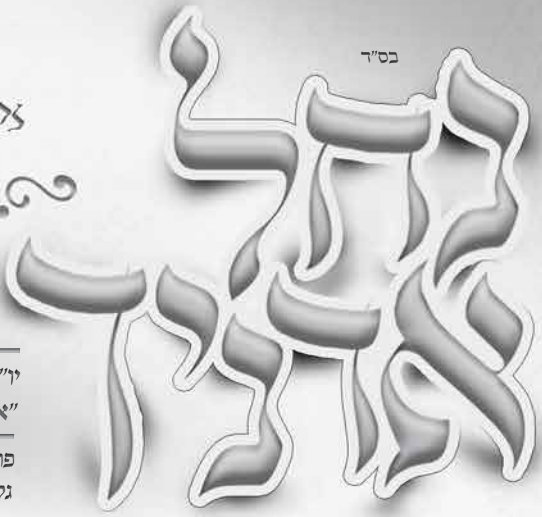

להגלות נעים תורה והסידור
מגיד היוצא מעזר

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר' מצורע - שבת הגדול תשפ"ב +
גליון קמ"ח

פלאות התורה מאוצרותיו של
הגה"ר ר' זרח רונטל שליט"א

חזקי הנחל

דברות קודש ממעיין נובע, כ"ק מרן רבו"ק ז"ע

נחל קדומים

"איום ונורא הוא ממנו" (ב)

קדושת גוף ישראל הנלמד מסמיכות הפרשיות
טהרת גוף ישראל והקלוקל ע"י אכילת שרצים
נמשיך בעניין שפתחנו בו שבוע שעבר על קדושת גוף ישראל הנלמד מפרשתנו. מובא בויק"ר פ' מצורע (פ"ח פסקה ב) עה"פ "איש כי יהיה זב מבשרו" זה שאמר הכתוב בחבקוק (ז. א.) "איום ונורא הוא ממנו משפט ושאָתו יצא". והפשט הפשוט שכיון שהבורא הוא איום ונורא לכן יוצא ממנו משפטים שמטילין משא ואימה על הכל.

אבל השפ"א (תו"פ מ'תרי"ג) מבאר העניין, איך מקשר המדרש את הפסוק איום ונורא הוא וכו' לפסוק "איש כי יהיה זב מבשרו". ודבריו הק' מבארים את כל עניני הפרשות. וחתו"ד: הנה ברא הקב"ה בעולם דרוגת בבריאה. למטה מכולם הוא יסוד הדומם שמעליו יסוד הצומח (האלנות והצמחים), למעלה מהם החי (הבעלי חיים), והגבוה מכולם הוא המדבר - האדם בעל נפש חיה שעבורו נברא הכל. ובתיקוני זוהר ושערי קדושה לרח"ו וכן איתא בסנהדרין, שלכן הקדים הקב"ה את כל הבריאה לפני בריאת האדם, שאח"כ כשאמר הקב"ה "נעשה אדם" ביקש הקב"ה שהאדם יכלל מכל חלקי הבריאה כולה, הן מהמלאכים - שמהמלאך מיכאל קיבל כח מידת החסד, ומהמלאך גבריאל את כח מידת הגבורה. והן מהחי שמכל בעל חי קיבל את אותה כח חכמה ותבונה המיוחדת לאותו בעל חי. ולכן בעוד שכל נברא אחר יש לו קביעות במציאותו איך טבעו ומצבו, [בעל חי טמא לעולם לא יכול להיות טהור או להיפך, וכן אינו יכול לנהוג היפך מטבעו], משא"כ האדם שמקיף וכולל מכולם - יכול הוא להשתנות לפי בחירתו ורצונו! והנה לבחינת 'מדבר' הפשוט מספיק עבורו 'שבע מצוות בני נח', וזוהו גדול המדבר מהחי. אבל כידוע מהכוזרי ומהמהר"ל שיש קומה ובחינה חמישית שזוהו 'שמת ישראל', שקיבל נשמה אלוהית חלק א' ממעל ומפנימיות העולמות, ומחובר הוא לתרי"ג מצוות שבהם הוא מחובר לבורא, וכל מהותו ומציאותו עליונה.

ובהגדה של פסח 'מעשה ידי יוצר' למהרש"ק שכאשר חיו בני ישראל במצרים אזי חוץ מהשעבוד הגשמי נאמר בהם 'וירעו אותנו המצרים' (לא 'וירעו לנו') והביאור, שגרמו לבני ישראל שנתקלקלו בדעות רעות של ע"ז ומידות רעות וקשות. וכל זה נעשה מחמת שבני"י במצרים הגם שלא שינו שמם לשונם ולבושם, אבל מ"מ שקצים ורמשים אכלו שם ר"ל. וכמובא במדרשים שלכן הביא על מצרים מכת צפרדע - כיון שהיו מכריחים לבני"י שיביאו להם שקצים ורמשים לאכילתם. ואפילו היתה להם ר"ל תשוקה לאותם שרצים מאוסים, וכמו שנאמר "וכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים" וכו', וזה גרם את קילקולם כמובא ברמב"ן שאכילת חלב ודב וע"פ טמאים מולידים מידות קשות ורעות. וכן באור החיים הק' איתא שכיון שיש בשקצים קליפות טמאות, משפיעים הם לאוכליהם טומאה נוראה. וברמב"ם אומר שמשפיע ג"כ על הדעות שמגיעים ע"י לכפירה ולעבודה זרה ר"ל. עד שהגיעו ישראל למצב שכמעט שנקער העיקר הגדול שנטע אברהם אבינו! כלשון הרמב"ם ז"ל.
המשך בעמוד ב' <<<

ישראל להיות אחה, שהרי כאו"א מישראל יש לו אחיזה באות אחת בתוה"ק, שיש ששים רבוא אותיות לתורה נגד ששים רבוא נשמות ישראל (ע"י זוה"ח שיה"ש א.א.). וכאשר האדם זוכר שאם חסר אות אחת מן הספר תורה, הס"ת כולו פסול ח"ו, ימנע עצמו מלדבר לה"ר ולהפריד בין הדברים ח"ו. וכאשר לומד מתוך תשובה ושפלות רוח, זוכה להתדבק באור התורה, ואז ישיג וירגיש את מעלתם של ישראל, וממילא יהי' לו אחדות ודבקות עם ישראל, וכאשר יזכה לאחדות ודבקות עם כלל ישראל, אז יזכה גם לקרבת השי"ת, וכמו שכתוב (ויקרא יט, יח) "ואהבת לרעך כמוך אני ד", שע"י אהבת ישראל זוכים לקרבת הבורא ב"ה. וזהו"כ "והובא אל הכהן" וכו'.

גם רמז הכתוב "זאת תהי' תורת המצורע", מצורע רמז למוציא רע, כדאיתא בספה"ק (ע"י זוה"ק ח"ג ג. שלח"ק מסכת פסחים דרוש א), זהו מי שפגם בקדושת נפשו והוציא רע מקרבו רח"ל. אז חלילה לו ללמוד תורה בעוד טומאתו עליו, רק "זאת תהי' תורת המצורע", תורתו תהי' בבחי' "זאת", להרהר בתשובה קודם הלימוד, ורק אז טל תורה מחייהו, שהתוה"ק משיבה את קדושת נפשו, ואז יזכה לדבקות הבורא ב"ה ע"י התורה, וכמ"ש "והובא אל הכהן".

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מחנחזר
גחלי אש בקצירת האומר

ביד כ"א לבחור בדרך החיים
ושיחל את הציפור החי' על פני השדה. רמז הכתוב שכל נפש חי' נמצאת ב"שדה" פתוח בעולם חופשי, ובכוחו של כל אחד לבחור בדרך החיים דרך הטוב, או חלילה בדרך ההפוכה.
(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

כפרת המספר לשוה"ר והשומוע

וצוה הכהן ולקח למטהר שני צפרים חיות טהורות ועץ ארו ושני תולעת אויזוב (ויקרא יד, ז). ופירש"י שכיון שהנגעים באים על לשוה"ר שהוא מעשה פטפטי דברים לפיכך הוזקקו לטהרות צפרים שמפספטיים תמיד בצפצוף קול. והנה יש לרמז בזה שהוצרכו שנים ולא סגי בחד ציפור. דהנה בודאי במעשה סיפור לישנא בישא יש שני בני"א הנצרכים כפרה על עוונם, הן המספר והן השומע. דכל מעשה סיפור לשוה"ר הוא רק באופן כזה שיש מספר ושומע. ושניהם עוון חמור חטאו וצריכים כפרה. ובר מן דין שכ"א חוטא לעצמו הרי כ"א מכשיל את חבירו, כי המספר לא היה חוטא אם לאו ששומע השומע, והשומע לא היה חוטא אם לאו שמספר המספר. ולכן הוצרך להביא שני ציפרים להורות על התשובה הנצרכת לשניהם.
(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

הכח שנמסר בידי הצדיקים
זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן, ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע (ויקרא יד, ב-ג.) אפשר לפרש: "וידבר ה' אל משה", "וידבר" מלשון "דבר אחד לדור", היינו שהנהיג הקב"ה את משה צדיק הדור, "לאמור" שיאמר הצדיק לפני השי"ת. "זאת תהיה תורת", ר"ל כן כתיב בתורה, אשר "המצורע ביום טהרתו", אף שגוף האדם נקי וטהור, ביום טהרתו יהיה מצורע, "והובא אל הכהן", כאשר הובאה בקשתו אל הצדיק, אז יהיה בבחינת "מצורע", [כי פעמים בעיני אדם אינו מבין הענין שמבין הצדיק בלשון שאינו ברכה, והצדיק עושה כן להמתיק הדינין]. ואל ידאג כלל פן יסאר מצורע ח"ו, רק "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה", ר"ל כשכבר יהיה מחוץ למחנה יצא הכהן, "וראה כי נרפא נגע הצרעת מן הצרוע", שיתרפא מיד והיה כבראשונה.
(רביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

להאיר נשמות ישראל

והזרתם את בני ישראל מטומאתם וגו' (ויקרא טו, א.). פירושו, זה קאי על צדיקי הדור, והזרתם מלשון 'והמשכילים יזהירו' (ויאל ב, א.), היינו שהצדיק צריך לטהר ולהזהיר ולצחצח את נשמת עם בני ישראל הנוסעים אליו, בכדי שיחזרו בתשובה שלימה.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

דרכי הטהרה לפני לימוד התורה

זאת תהי' תורת המצורע ביום טהרתו וגו' (ויקרא יד, א.). פגם המצורע הוא לשון הרע (ערכין טו.). וענשו, בדרך ששבו מחוץ למחנה. לפי שהוא גרם להפריד בין אדם לחבירו, לכן יופרד הוא מחבריו ומכל ישראל (פפ"ש.). ואחר שישב בדרך והתבונן כי רע ומר עזבו את ד' אלקיו, ואחר ששב בתשובה, ומרקו יסוריו את החטא ונרפא הנגע וזוכה להגיע ליום טהרתו, אז "והובא אל הכהן" הוא השי"ת הנקרא כהן (סנהדרין טז.), שאחר הזיכרון והתיקון יוכל שוב להיות קרוב לאלקיו.

ורמז הכתוב "זאת תהי' תורת המצורע", שכאשר המצורע נותן אל לבו לתקן דרכיו, צריך שיהי' תורתו באופן של "זאת" שהוא רמז לתשובה, כי "זאת" בגמט' צו"ם קו"ל ממנו" (ע"י אור פני משה פר' פקת). שצריך שילמד תורה בשברון לב מתוך תשובה. וכהעובדא מהרה"ק מוהר"מ מפרימשלאן ז"ע עם הגאון רבי יוסף שאול בעל ה"שואל ומשיב" זצ"ל, שכאשר ראה אותו שוהה קודם הלימוד ותמה הגאון ע"ז, אמר לו הה"ק הנ"ל, שקודם הלימוד צריך להרהר בתשובה כדי שלא יהי' בכלל משא"כ (תהלים נ טו.) "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי". וכמו"כ המצורע צריך לטהר את עצמו בלימוד התורה, והיינו שילמד מתוך תשובה ושברון לב. כי מי שיש לו דבקות אמיתית בתורה, יש לו גם אחדות עם כלל ישראל, כי התורה מאחדת ומקשרת את כלל

יישפיל עצמו באיזוב

ולכן לקה ע"י יתוש דווקא שטבעו לקבל ולא להוציא. ומידה מגונה זאת הוא היפך מידת המלכות, שמלך דרכו לתת לזולתו וכדאמר' בגמ' (נדרים כה) לאו מלכא אנא דמהנינן לך ולא מהניית לי. ובכלל הוא ההיפך שתמיד רוצה לקבל ולא לתת לזולתו, דאמר' (שב) לאו כלבא אנא דמהנינן לך ולא מהניית מני. כמו שפירשו ספה"ק שכלב ענינו הב-הב שתמיד רצונו לקבל. ולכן קרינן ליה ליתוש בריה קלה דהיינו בריה שפלה וקלה שרק מקבלת ואינה נותנת. ואמר' בגמ' (חולין חג) דיתוש אינו חי יותר מ"ב חודש ומקשי' דיש מין יתוש ששמו "בקא" ואמר' דה"בקותא" מדרה על בעלה ה"בקא" שבע שנים, משום שאמרה לו, הראית אדם שמן שעלה מן הנהר ומצצת דמו ולא אמרת לי. זה מורה על העניין הנ"ל שיתוש מרמז על הקליפה של העצמות ואנוכיות לרצות ולקבל מזולתו ולא לתת, ובכך יתפרש מדוע כשאדם מתגאה וזחה דעתו אומרים לו יתוש קדמך, שיתבונן בעניין שהמתגאה דומה ליתוש.

והנה איתא מהרה"ק ר' שמשון מאוסטרפולי ז"ע, שמי שפגשו כלב יאמר: "יש לי תשי"ו עצמות דקדושה כנגד תשי"ו עצמות דקליפה" ועי"ז יצגל, ואמר דמורמוז זה בתהלים "כי סבבוני כלבים, עדת מורעים הקיפוני, כארי ידי ורגלי, אספר כל עצמותי המה יביטו יראו בי", שעי"ז שישפור עצמותיו ויאמר שיש לו תשי"ו עצמות דקדושה יצגל מן הכלבים המרעים שמקיפים אותו.

והנה תשי"ו הוא מניין יתוש. חז"ל מהכא שקליפת יתוש שהוא האנוכיות ועצמותיו והרהב הוא קליפה גדולה עד מאוד, דאיתא, דיתוש אין לו עצמות כלל, ואפ"ה אמרי' (בבביות נז) שבבית הכסות יש לו קליפות כמניין שישים ריבוא. ואיתא בכתבי האריז"ל שקליפת יתוש הוא הקליפה הטמאה ביותר שהוא לעומת הקדושה הגדולה ביותר שהוא כללות עם ישראל - שישים ריבוא. והקליפה הקשה הזאת הוא בבית הכסות שלו, שהמסס שלה מורה על עניין זה שמכניס ואינו מוציא, להורות ששרוש הקליפה הוא האנוכיות והעצמות, וזה הנלמד מפרשתנו לבטל קליפה זו, ולהיות בשפלות וביטול.

הנה בטהרת המצורע לקחו למיטהר איזוב ופירוש חז"ל כדי שישפיל עמו כאיזוב. בהקשר לזה מציינו בפרשה שעברה ענין המלכת הקב"ה על בריאת העולם, דאמר רש"י ומביא דברי המדרש עה"פ בתהלים אחר וקדם צאתי וכו', וכמו שקדמה יצירת בהמה חיה ועוף שנבראו ביום החמישי לפני האדם שנברא ביום השישי, כך תורת בהמה חיה ועוף (פר' שמות) קדמה לתורת האדם (פר' תורע). ומפני מה, "כדי שאם תזוח דעתו יאמרו לו יתוש קדמך", ע"כ דברי המדרש. והנה זה לימוד גדול ביותר להסיר מליבנו כל קליפת גאוה ורהב, ופרשתנו פר' טהרת המצורע שיעקרו בא על לשוה"ר שבאה נמי ע"י גסות הרוח. ולכן ביום שטהרתו יביא עץ ארז ואזוב שאם הגביה עצמו כארז ישפיל עצמו כאזוב, ועל ענין זה לא יוכל אף אחד לומר זיכיתי ליבי דתיקון זה שייך לכל ישראל, ועל זה אמר הבעש"ט הק' דאין עצה ותבונה להינצל ממכמורת הגאוה אלא ע"י תפילה ותחנון להקב"ה שלא יבואנו רגל גאוה.

זה שכאשר מתגאה אדם אומרים לו יתוש קדמך, הא דנקטו יתוש דווקא ולא בריה אחרת, הנה ידוע שהרבה מן הקליפות מקורם מרהב וגאוה, דעמלק בגמטריא רם, וטיטוס הרשע ששרף בית מקדשינו היה גם בשורש קליפת הגאוה וחזיחות הדעת, דאמר' בגמ' (גיטין נז) דטיטוס חירף ויגדף כלפי מעלה והתגאה בכוחו ועמד עליו נחשול שבים לטובעו, אמר: כמדומה אני שאלוקיהם של אלו אין גבורתו אלא במים בא פרעה טבעו במים, בא סיכרא טבעו במים, ואף הוא עומד עלי לטובעני במים, אם גיבור הוא יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה, יצתה בת קול ואמר: רשע בן רשע בנו של עשיו הרשע, בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה, עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה, ואמר' אמאי קרו לה בריה קלה דמעלנא אית לה ומפקנא לית לה, עלה ליבשה, בא יתוש ונכנס לחוטמו וניקר ממוחו שבע שנים, וכו' עי"ש.

והנה כדי לשבר קליפת טיטוס ורומי - מלשון רם, השתמש הקב"ה ביתוש דווקא שיתוש יש לו את עניין האנוכיות והעצמות ששורשה בגאוה, דהיתוש מכניס ואינו מוציא, ומורה על העניין שרוצה לקבל ולא לתת.

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

שבת הגדול

שבת הגדול - המחשבה שלפני בחינת הדיבור

ולהבין כל זה נקדים מה ששמעתי מאדוני אבי ז"ל שאמר בשם הרב רבי ליפא ז"ל על מה שכתבו הפוסקים שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול מפני הס שהיה בו. ואמר ז"ל ע"פ מה שאמרו חז"ל דיבור של חול אסור בשבת דכתיב ממצוא חפצך ודבר דבר וכו' על כן צריך האדם לשמור את פיו ולשונו מלדבר דברי חול בשבת ומכ"ש מדברים בטלים ודיבורים אשר לא לה' המה צריך ליהרר עוד יותר מבחול וזהו נקרא בחינת פסח נוטריקון פ"ה ס"ח פירוש ששומר את הפה מלשווח רק בשיחה קדושה כמו בדברי תורה וכיוצא בזה וזהו בבחינת הדיבור. אבל יש עוד בחינה יותר גדולה והוא בחינת המחשבה לשמור את המחשבה שתהיה תמיד דבוקה בה' ובחינה זאת נקראת שבת שלפני הפסח פירוש בחינת המחשבה שלפני בחינת הדיבור פ"ה ס"ח וקורין אותו בחינת שבת הגדול שהוא גדולה במעלה יותר מבחינת פסח בחינת הדיבור כנ"ל ע"כ דברי ז"ל.

שבו נתגלה ונדע כי גדול ד' מכל האלקים

וני"ל עוד טעם לקריאת השבת הזו שבת הגדול, הדנה המצריים היו עובדים לצאן הוא מזל טלה בכור המזלות (שמור' פט"א א) בחשבם כי אין הנהגה גדולה למעלה מן המזלות רק הכל על פי המזלות, והנה ישראל על פי צווי השי" לקחו את הטלה וקשרוהו בכרעי המטה לשחטו ולזרוק את דמו (הוא כמו חיותו כי הדם הוא הנפש) לשם ד', להורות כי כח

ואין תקנו כל זה, אומר המהרש"ק שלאחר זיכור המכות וגדלות המוחין שקבלו בשבת הגדול כדברי הקדושת לוי, וכאשר אכלו בליל הסדר את הקרבן פסח שנעשה במס' ובמקום בית המקדש על הר הבית. ואח"כ כדברי החת"ס זכו בזמן האכילות הקדושות של המצה הממורו להיות כנ"ל ויכלו לקחת מהם צידה לדרך בכל בית יהודי לפני מכת בכורות. וזכו בשעת האכילה לגילוי שכינה במורא גדול.

זיכור גופי ישראל ע"י אכילות הקדושות

אזי למחרת כאשר יצאו ממצרים עשרים מליון איש כמובא בשיטמ"ק בב"ק, אזי למרות שהיו רגילים באכילות שרצים כנ"ל ויכלו לקחת מהם צידה לדרך, מ"מ וגם צידה לא עשו להם" (מהדברים שצדים), והקב"ה זוכר זאת לנצח נצחים, וכמו שאו' ביד הנביא "זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותייך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". ולא רק שלא לקחו מהשרצים, אלא שיצאו ממצרים כאשר משארותם צורות בשמלותם על שמכם". ומבואר ברש"י שם ד"משארותם" לשון שיירים, והכונה על שיירי מצה ומרור.

ומביא המהרש"ק גמ' בב"מ דף ס"א, שרב חנינא שאל את רב הונא, שבכל התורה כתוב לגבי יצ"מ לשון יציאה "אשר הוצאתי מאר"מ", ורק לגבי פרשת איסור אכילת שרצים כתוב בתורה לשון שונה - "כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים" והסביר רב הונא שזה מלשון מעליותא, שיש "מעלה" בזה יותר משאר הדברים שהם זכר ליצ"מ, שהעלה והרים את בני"י מטמטום והשפעות הרעות של השרצים. וביאר המהר"ל שבשאר הדברים שבהם מוזכר יצ"מ - כמו ציצית, שם קיבלו בני"י בגד קדוש שהוא חיצוני מהגוף. אבל בפרשת איסור שרצים עוסק הקב"ה שיהיה תוספת מעלה בגופם עצמם, שיהיה שונה בתכלית מגוף של גוי.

חזרת גופי ישראל לתקנתם

וכיון שכבר נכשלו במצרים באכילת שרצים רבות בשנים, עסק הקב"ה להעלותם מאותם נזקים והשפעות הרעות שעשו אותם אכילות. ומובא ברמב"ם שאם הוצים לתקן דברים רעים צריך ללכת באופן קיצוני לצד השני בתחילה, ורק אח"כ לחזור לדרך הממוצע כרגיל. ולכן היו צריכים לעשות הרבה פעולות קיצוניות לנקות עצמם ולהעלות גופם ע"י האכילות הקדושות של ליל הסדר כנ"ל. ותוספת הקדושה שבאותם שיירי מצוה שנעשה ע"י חביבות המצוות שלהם, היה כח עצום נוסף להעלותם ולזככם. ולכן עשה ה' את הנס הנורא שייסיקו אותם שיירים לשישים ואחד סעודות קדושות.

עד שהגיע השלב שהקב"ה כדי לזכר את בני"י פותח במיוחד את הרקיע שנקרא שחקים, והכין לבני"י "לחם אבירים" - מאכל קדוש של מלאכים. וכך יאכלו את המן ארבעים שנה יום אחר יום כנגד מה שאכלו שרצים במצרים, עד שבסוף הארבעים שנה שגופם חזר לגמרי לקדושת גוף ישראל, עד שנעשה בטבע היהודי שלא רק שאינו מתאוה כבר לשרצים, אלא שמאוס עליו מאכלות אסורות. וכמובא ג"כ בילקוט שמעוני פ' קדושים שנעשה מצד טבע היהודי להבדל משרצים, ומאוסים הם עליו.

ואומר המהרש"ק שזה הפירוש "חייב אדם לראות א"ע כאילו הוא יצא ממצרים" שכמו בסיום יציאת מצרים שהיה בסוף ארבעים שנה והמ"ב מסעות, תהליך ארוך לתקן נזקי השרצים, ובדואי שאחרי כזה עבודת זיכור אין יהודי שיקלקל בגופו במאכלות האסורות, כך כ"א חייב לראות א"ע שיצא ממצרים, וישמור על גופו.

ועתה נחזור לדברי השפ"א במדרש ויק"ר הנ"ל. לאחר שראינו מהו שלמות הגוף של יהודי, אזי הפשט בפסוק בחבקוק "איום נורא הוא" שקאי על גוף של יהודי, שהוא איום נורא. ודווקא בגלל מעלתו הנוראית אינו סובל שום פגם, ולכן כל ענין של טומאה וחסא הנשמה שבו דוחה הזוהמא והטומאה שיצא מחוץ, בצורה של צרעת, כדי שישאר הגוף בפנימיות בטהרתו ובנקיטתו!

המזלות ותנועתם מסור ביד השי" לכל אשר יחפוץ יטה אותם כי גבוה מעל גבוה שומר והוא ית"ש מנהיג את המזלות בכחו ושפעו והגשחתו כרצונו, וכמו שאמר יתרו עתה ידעתי כי גדול ד' מכל האלקים (שמות יח יא), והנה צוה השי"ת להיות מקחו מבעשור דייקא על שהיה אז ביום השבת ושבת מורה על חידוש עולם מהמחדש בטובו, וכיון שהוא המחדש הוא יכול לשדדס כרצונו אל כל אשר יחפוץ יטה אותם, ולכן נקרא השבת הזה שבת הגדול, שבו נתגלה ונדע כי גדול ד' מכל האלקים. (בני יששכר)

כלי גדול כי הוא המחזיק ברכה ושפע

זה הענין בש"ק קודם פסח אשר הוא בחי' חסד. וידוע כי המים רומז לחסד כמ"ש ומעיין יוצא מבית ד' וכו' ומשם מתפשט על כל גדותיו והוא מתגבר והולך תמיד לכן נקרא ג' גדולה. לכן כמו המים שהם בחי' חסד הוא דבר בחנם ויורד ג"כ למקום נמוך. כן החסדים יורדים ג"כ למקום נמוך בדור השפל כזה. אך בחי' אש הוא מצד הגבורה לכן טבעו לעלות למעלה. ח"ש באברהם הלך ונסוע הנגבה. כי כן מדתו של א"א מדת החסד להתפשט וללכת על כל גדותיו. ולזה בשבת הקודם פסח הוא מקור השפע מכל ימי השבוע הבע"ל והוא כלי מחזיק ברכה. לכן מציינו בתורה דכתי' אלה מועדי ד' וכו' וכתיב תיכף ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת כי השבת הוא הכולל מכל המועדים. ולזה השבת שלפני הפסח נקרא שבת הגדול לרמז על כלי גדול כי הוא המחזיק ברכה ושפע על ימים הבאים לטובה.

(תפארת שלמה)

פסח שחל בשבת

מנהג ישראל תורה לומר בשבת הגדול סדר הגדה של פסח כדי שיהא בקי בו (האבי"ה). ומצינו שתקנו הראשונים סימנים לליל הסדר שע"ז יזכור כל פרטי ההלכות שנוגעים לליל הסדר. על כן השבוע נביא כאן ההלכות ליל הסדר מסודר לפי הסימנים. והיות רובו ההלכות וקצר הגליון מהכילים ומה גם שכל אחד נוהג כמנהג אבותיו, ע"כ נביא כאן רק דינים שאין כ"כ ידועים. אך קודם נביא כמה הלכות בענין הכנות לליל הסדר שיש כמה שינויים מכל שנה כיון שחל פסח בשבת וכלהן.

הכנות לליל הסדר: יש כמה הכנות שלכתחילה צריך להכין לפני יו"ט ובדיעבד יש לדון בהם וכדלהלן.

מצות: יכן ג' מצות שלימות לקערה מבעו"י משום חשש בורה, [דנחלקו הפוסקים (הגרש"א והגר"ש)] האם מצות שלימות ושבורות נחשב כשני מינים דרך שלימה אפשר ללחם משנה]. ובדיעבד שלא הכין מבעו"י יברור באופן שיוציא מצה מצה עד שימצא שלש מצות דזה לכו"ע מותר (ש"פ). **מי מלח:** יעשה מי מלח קודם שיש ולא בשבת, דדמי לעיבוד (שכ"א מ"א), ובדיעבד יעשה בשבת מעט מי מלח, אבל לא יעשה שני שלישי מלח ושליש מים דבאופן זה אסור אפי' מעט (ש"ס). **חרוסת:** יתן המשקה מער"ש, ואז אם ירצה יוכל להוסיף עוד יין בשבת ולערב, אבל ע"י האצבע ולא בכף (מ"א). ואם לא נתן המשקה מער"ש אסור לתת המשקה אף ע"י שינוי אא"כ החרוסת בלילתו וכה (מ"א). **מרוז:** טוב לברור את עלי החסה הטריים מהכמושים מבעו"י מחשש בורה. ובדיעבד מותר לברור אך רק סמוך לסעודה [אגב: יש לזהר כשמנקה את עלי החסה מחריקים שלא ישרה בחומץ חזק אפי' להגע הדיו כבוש ואין יוצאין יד"ח בממור כבוש (מנח"י ח"ו סל"א)]. **תמכא** (חריין): יבורר התמכא מבעו"י לפי שאסור לפורר בשבת (מ"ב תע"ה).

הסיבה: כשהכוס מלאה על גדותיה וכשמתחילים ההסיבה חושש שישפך על בגדיו, מותר לשתות מעט מהכוס בלי הסיבה, ואח"כ להמשיך בהסיבה דהכל שתיה אחת היא. המ"ב (סק"י) חידש דצריך גם הסיבה בראשו, ומנהג העולם אינו כן, וכל אחד ניהג כמנהג אבותיו.

קדש: בברכת שהחיינו טוב לכוון לפטור את כל מצוות הלילה מצה, מרוז וסיפור יצ"מ (ברכ"י הגרש"א). וכמו"כ טוב לכוון לפטור גם מצוות בעיור חמץ (רא"ש) ומצוות ספירת העומר (שבלי הלקט). **ברכה אחרונה:** נוהגין שאין מברכין ברכה אחרונה על כוס ראשון ואף שעובר שיעור עיכול, כי זה צורך סעודה (מנח"ש), וטוב שישתו רביעית מכוס קידוש שיהיה במקום סעודה. **נקב בנוס:** אם נמצא נקב בכוס אין צריך לחזור ולקדש (שבה"ט ח"ט מ"א).

אכילה לאחר כוס ראשון: לכתחילה אין לאכול עד אחר אכילת המצה כדי שיהיה לתאבון. אבל מי שהוא רעב יאכל מיד לאחר קדש לפני ורחץ. ובמקום הצורך אפשר לסמוך על הפוסקים שמקילין לאכול אף באמצע ההגדה (שבה"ט).

רוחץ: צריך להקפיד בדיני נטילה כדי נט"י לסעודה, לא יפסיק בין נטילה לאכילת הכרפס (הליכות שלמה). ואם הפסיק אין צריך לחזור וליטול ידיו. **ברכה על הנטילה:** נוטל ידיו ואינו מברך. אם שכח וברך ענט"י מ"מ יחזור ויטול שנית לסעודה. ויברך אפילו לא הסיח דעתו. אבל מ"מ כדאי שיגע קודם במקומות המכוסים (כף החיים). **כוונה בנטילה:** ראוי לכוון בנטילה זו שלא לצאת בה יד"ח נט"י לסעודה (פמ"ג).

כרפס: ביד: ראוי להקפיד לטול הכרפס ביד ולא במזלג, לפי שהאוכל תבשיל במזלג אינו צריך נט"י.

הסיבה: נחלקו הפוסקים האם כרפס צריך הסיבה (מאמר מהרי"ב ב"כ), ועפ"י הסוד אין להסב. והרוצה לצאת לכו"ע יאכל מקצת כרפס בלא הסיבה ומקצת בהסיבה ולא להיפך. הפסק: יש שכתב שראוי להזהר שלא להפסיק בדיבור בין אכילת כרפס למרוז (של"ה).

מגיד: כשנמצאים אצל ההורים אין צריך לספר בעצמו, אלא די שאחד מן המסובים מספר לכולם, כי חיוב האב לדאוג שבנו ישמע בליל פסח הסיפור, ואף לא צריך למנות את אביו לשליח (הגרש"א). ויש שהקפידו לשאול בעצמן את בניהם כמה שאלות ולספר להם. **כאילו הוא יצא ממצרים:** חייב אדם לראות עצמו לא סגי במחשבה שיקבע בלבו כאילו יצא ממצרים ושמח בלבו, אלא צריך להראות בהתלהבות בגוף לבנו מתנועת שמחתו וגופו, כמו שכתבו בעבור זה עשה ה' ל"י הכר יכירו בתנועה (חיד"א בתי הנפש). **נשים:** חייבת לשמוע כל ההגדה, ואשה שהיא עסוקה בצרכי ביתה תשמע לפחות קדוש, וכן מ"רנן גמליאל" עד לאחר שתיית כוס שני, והמנהג שתשמע גם עשרת המכות (מ"ב תע"ה). כמו"כ צריך להזהיר את הנשים שיאמרו סדר ההגדה על כל כוס וכוס או עכ"פ שישמעו מבעליהן (ביהל"ת ע"ג). **חיוב סיפור:** חלק ממצות סיפור יצ"מ להגיד להבן הנס שהלילה הזה היה כיום יאיר (אוה"ח הק).

רחצה: אם ברור לו שבשעת אמירת ההגדה וההלל לא הסיח דעתו משמירת ידיו ולא נגע במקומות המכוסים, יטמא ידיו קודם הנטילה כדי שיוכל לברך לכו"ע (ביהל"ת ע"ה).

מוציא מצה: טוב לכוון לפטור בברכת על אכילת מצה את כל המצות שייאכל בסעודה, דמקיים מצווה על כל כזית וכזית (ב"ח תע"ב בשם מהר"ל).

שולחן עורך: ראוי שישתה יין בתוך סעודתו, כמו בכל יו"ט שצריך לקבוע סעודה על היין חוץ ממה שקידש על היין בתחילה (מ"ב סי' תקכ"ט). כתב הש"ל: יחשוב שהסעודה היא כמו סעודה רוחנית כעין מטעמי יצחק, ודוגמא ורמז לסעודת לויתן. ע"כ ישב הוא וב"ב כאוכלין לפני המלך וישבו בקדושה וטהרה לא ישמע קולם בשום שיחה בטילה.

ברך: אם כל אחד מהמסובין מקפיד שלא לאכול מהמצות של חבירו אפילו שאינו אלא חומרא, אינו מצטרפין לזימון. אבל אם אחד אינו מקפיד הוא המזמן (שבה"ט). אשה ששכחה להזכיר יעלה ויבוא חוזרת ומברכת דחייבת לאכול מצה (רמ"א). **שכח:** נזכר אחר שתיית הכוס ששכח לומר יעלה ויבוא, חוזר ומברך ולא על הכוס (שבה"ט).

הלל: אף שכתב הרמ"א (תע"ז) לומר הלל לפני חצות, מ"מ לצורך חינוך הבנים בסיפורי ההגדה אפשר לסמוך על המקילין אחרי חצות (שבה"ט).

ברכה אחרונה: בכוס רביעי ישתה רביעית כדי שיוכל לברך ברכה אחרונה. ואם שכח להזכיר הפסח, אף שחובה לשתות ולא סגי בלא"ה, אינו חוזר, דיכול לשתות חמר מדינה ואין צורך דווקא ב"ין (הגר"ש אלישיב).

נרצה: חיוב סיפור יצ"מ: חייב אדם לספר ביצ"מ עד שתחטפנו שינה. (ש"ס). אם חטפתו שינה אפילו נתעורר קודם עלות השחר פטור מספור יצ"מ (פמ"ג תפ"א). אם רוצה לשון קודם שתחטפנו שינה כדי שלא ישן בתפילה למחר מותר (יעב"ז).

כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשותו, לשנה הזאת בירושלים

שניצל וכשר אפוי בליל הסדר

כידוע שנוהגים שלא לאכול בליל הסדר בשר צלוי [ואפילו בשר ערוף], שלא יאמרו בשר זה הוא בשר של קרבן פסח. וכתב במשנ"ב (סימן תע"א) שנוהגין שלא לאכול אפילו צלי קדר שנצלה בקדירה בלא מים, אף על פי שהפסח שנצלה בקדירה פסול.

ויש להסתפק מה הדין באלו שמטגנין בשר עוף במחבת, ויש כאלו ששמים רק מעט מאד שמן, האם השניצל דינו כצלי, וכן אלו שאופים בשר בתנור ללא מים, האם מותר לאכול בשר זה בליל הסדר?

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: המאריך באמירת ההגדה ובביאורה, ובסיפור יציאת מצרים יותר משבעים ושנים דקות, האם יברך ברכה אחרונה על כוס ראשון, כיון שעד שישתה כוס שני יעבור שיעור עיכול, או שמא לא נהגו לברך, גם כשיודע שיעבור שיעור עיכול?

תשובה: בשו"ת מהר"ח אור זרוע (תשובה ר"ה) לאחר שהביא מחלוקת הפוסקים אם צריך לברך ברכה אחרונה לאחר אכילת כרפס, כתב: ואני סבור שלכו"ע יש לברך אחר טיבול ראשון בורא נפשות [אם אכל כזית], כי שמא ישהה בהגדה עד שיתעכל הטיבול ראשון במעיו נמצא שלא ברך אחריו, וכן אחר הכוס ראשון יברך מהאי טעמא.

כמו כן כתב בעל המנחת אלעזר בספרו נימוקי אורח חיים (סימן תע"ד) ששמע שהרה"ק מקאמרנא בעל ההיכל ברכה נהג לברך על הגפן על כוס ראשון, כיון שמאריכין בהגדה יותר משעה וחומש. אך בנמוקי אורח חיים כתב שקשה לשנות בזה מנהג אבותינו ורבותינו הקדושים ז"ל שלא לברך על הגפן, ותירץ כיון דבשעת ישיבתן להגדה אחרי הקידוש לא ידעו אם יאריכו כל כך יותר משעה וחומש, וגם כמה פעמים אשר לא יאריכו באמת כל כך, כי ממהירים קצת בהגדה כדי לאכול הכזית מצה קודם חצות, על כן גם אם אירע שהאריכו, אין מברכים ברכה אחרונה, יעו"ש.

ומשמע מדבריו שאם יודע בוודאי שיאריך בהגדה יותר משיעור עיכול, יברך ברכה אחרונה אחר כוס ראשון, אך למעשה הפוסקים לא כתבו כן ויש לדון למה.

ויעוין גם בשו"ת שבט הלוי (ח"ח סימן קס"ד) שכתב שיש מקום עיון, למה אין מברכים ברכה אחרונה אחר כוס ראשון משום שיעור עיכול, והדבר צ"ע רב.

ובאשל אברהם (סימן תע"ט"א) כתב, כיון שברכה אחרונה היא מדרבנן, [ואפילו לשיטות שברכת מעין שלש הוא דאורייתא, מ"מ כדי להתחייב בברכה צריך לשתות כדי שביעה], ורבנן לא תקנו אלא כששותה ואין בדעתו לשתות עוד בדרך קבע, מה שאין כן בפסח דאין גם אחד שיהיה לו היסח הדעת מלשתות כוס שני, בזה לא תיקנו חז"ל לברך ברכה אחרונה.

ובמנחת שלמה (ח"א סימן יח אות ט') תירץ שכיון דמה ששוהה היינו על ידי זה שהוא עסוק בדבר שמחויב בו, והוי נמי צורך הסעודה אין זה חשיב הפסק, אע"פ שעובר שיעור עיכול, ואי אפשר לחייב אותו בברכה אחרונה, דא"כ היה נראה כמסיח דעתו מן הסעודה, וכמי שעושה קידוש שלא במקום סעודה, כיון שאין עושין כן בכל שבת ויו"ט.

למעשה כתב במעדני שלמה (עמוד ד') ששמע מהגרש"ז **אורבאך** זצ"ל, ששנים רבות הסתפק בזה, שלכאורה בדורות הקודמים שלא ארכה אמירת ההגדה זמן רב, לא תקנו לברך, אבל בזמנינו שמאריכים בהגדה יותר מע"ב דקות, לכאורה מפסידים ברכה אחרונה על כוס זה. אך המנהג של לא לברך, ואין הקושיא עוקרת את המנהג. ומכל מקום היה אומר שאם שותה או אוכל באמצע, שיעור הע"ב דקות מתחיל מסוף אכילה זו, ובהגדה שלו רשם היכן מותר להפסיק ולאכול באמצע אמירתה בכדי שיועיל לענין זה. והיו שנים שבירך על הגפן לאחר שתיית כוס ראשון.

וכן אמר מן הגר"ש אלישיב זצ"ל שאם רואה שהולך לעבור שיעור עיכול, יברך על הגפן לאחר שתיית כוס ראשונה, והוסיף שאפשר לצרף שהשיעור עיכול הוא מאכילת כרפס.

יהיה הפסק ביניהם כן וכן". אהה פנחס'ל? מוראדיג ממש, אע"פ ש"פתח אליהו ואמר - לית מחשבה תפיסא בך כלל", אבל ע"י ההתעמקות בדברי התורה הקדושה, אפשר וניתן בהחלט לתפוס ולהתקשר בחכמתו ורצונו ית' שהם אחד עם הקב"ה בעצמו.

"אגב, מוסיף ר' לייב, "זהו גם כן הסיבה שתמצא גאוניים וצדיקים שמתעמקים בסברות מה הדין אם יהיה כן וכך, בדברים שלא שייך שיהיו במציאות, כי בכל מקרה שהוא, אם חכמת התורה אומרת שבמקרה כזה כן יהיה ההלכה, הרי הם תופסים את רצונו ית'. כי "אף אם לא היה ולא יהיה הדבר הזה לעולם לבוא למשפט על טענות ותביעות אלו, מכל מקום מאחר שכך עלה רצונו וחכמתו של הקב"ה שאם יטעון זה כך זה כך יהיה הפסק כן, הרי כשאדם יודע ומשיג בשכלו פסק זה כהלכה הערוכה במשנה או גמרא או פוסקים, הרי זה משיג ותופס ומקיף בשכלו רצונו וחכמתו של הקב"ה". וההסבר בזה הוא פשוט: מסביר ר' לייב, "כי חוקי התורה אינם נתנו בשביל הנבאים, שצריכים הם להיות מציאותיים בעולם המעשה, אלא התורה הקדושה היא חכמתו ורצונו בעולמות העליונים שהיא למעלה ממושגי עולמינו וממילא אין נפק"מ לגביה אם זה שייך למעשה או לא".

"פשוט..." נסער פנחס'ל ומסכם, "אע"פ שלית מחשבה תפיסא ביה כלל, וגם לא ברצונו וחכמתו, אף על פי כן, כשהם נתלבשו בהלכות הערוכות לפנינו, בתורה הקדושה אשר נסעה וירדה אלינו, הרי אנו משיגים את השי"ת בעצמו בחיבור הנפלא ביותר, ע"י תפיסה ממש. שכאשר חכמתו ורצונו מלוכשים בהלכה מוסימת, וגם שכלנו מלוכש בה, כי גם הוא מסכים שכך מוכרח להיות, וחכמת השם תופס את שכלו לגמרי עד שאין מניח לו לחשוב דברים אחרים וזלת מה שהוא מניח בהלכה זו, הרי **"הוא יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמייות להיות לאחדים ומיוחדים ממש בכל צד ופינה"**. כי הרי כבר דיברנו שבתפיסת דבר גשמי, התופס והנתפס נשארים מופרדים בתכלית. מה שאין כן בתפיסת דבר שכלי, בתפיסת שכל התורה, הרי נהי' אחדות גמורה שלא נמצא כערכו כלל".

"אה, אשרינו מה טוב חלקינו", ר' לייב לא מתאפק ופוצח בריקוד נלהב יחד עם פנחס'ל ועליונים ותחתונים ששים ועולזים בקבלת תורה מסיני.

ליקוטי אמרים * פרק ה'

היחוד הנפלא שלא נמצא עוד כמוהו וכערכו

לך, ואתה מבין מעצמך שכך מוכרח להיות, וכך השכל הישר מניח ומכריח, אז אתה תופס את סברתי כל כך, עד שזה נהי' גם כן הסברה 'שלך' כי גם דעתך הוא כן, ואז שכלך 'תופס ומתאחד' עם שכלי עד שגם השכל שלי 'נתפס' בשכל שלך ומוקף בו, כמו שאומר רבינו "והמושכל נתפס ומוקף ומלוכש בתוך השכל שהשיגו והשכילו", אה גישמאק".

"ועוד יותר" - נכנס ר' לייב עמוק עמוק, "כאשר אנו תופסים ביד איזה דבר גשמי, אנחנו לא מחויבים כלל להתקשר בשכלנו אל הדבר הזה. ואפילו כאשר אנו מדברים, אין הכרח שמחשבתנו קשורה ומתעמקת וחושבת במה שאנחנו מדברים, הלא כן? אך שונה ומיוחד מזה הוא תפיסת השכל את הדבר המושכל. כי כאשר השכל חושב ומתעמק בדבר המושכל "גם השכל מלוכש במושכל בשעה שמשגיגו ותופסו בשכלו". וגם זה מוכיח על גודל התפיסה שיש במחשבה, שכאשר אדם חושב על איזה דבר, הדבר ההוא 'תופס' את האדם עד שאפילו הוא מופרע עד כדי בלתי יכול לחשוב מדברים אחרים".

"כעת נבין היטב את המעלה הגדולה והיתירה שיש בלימוד התורה. וכך אומר הרבי **"דרך משל, כשאדם מבין ומשיג איזו הלכה במשנה או בגמרא לאשורה על בוריה, הרי שכלו תופס ומשיג אותה, וגם שכלו מלוכש בה באותה שעה"**. כי כאמור, כאשר אדם תופס איזו סברה, ומסכים עמה שכך האמת, וכך הסברה נותנת, הרי סברה זו נעשית שכלו, וכאשר סברה זו היא סברת התורה הקדושה שהיא חכמתו ורצונו יתברך, הרי שכלו 'תופס' ומקיף את סברת התורה, וכן להיפך סברת התורה תופסת אותו ושכלו מלוכש בה, - אמנם כאמור בתנאי שהוא מבין את ההלכה **"לאשורה על בוריה"** כי אז נעשה תפיסה אמיתית שהוא תופס בה. וזהו החשיבות היתירה של הבנת התורה".

"אם כן איפוא, כאשר אנו ניגשים ללימוד התורה הקדושה, אנו תופסים ונתפסים בסברת התורה. "וזהו הלכה זו היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, שעלה ברצונו שכשיטעון ראובן כן וכך - דרך משל, ושמעון כן וכך,

הימים עמוסים, כל העיירה מלאה עשייה ברוכה והכנה דרבה לקראת הימים המבורכים הבאים לשלום. פנחס'ל אף רץ ממטלה למטלה כולו אפוף בהרגשת התרוממות. וכי דבר פשוט הוא בעיניכם? הלא כל יומו מלא וגדוש במצוות ומעשים טובים, אשר פנים אחרים להם. בני לבינו נדחף הוא אל בית המדרש, ושם בירכתיים חוטף הוא עוד דף גמרא ועוד הלכה ועוד דרוש לקראת ליל התקדש החג.

כדי ליתן רווח להתבונן, נעצר הוא ליד ר' לייב שישב במקומו הקבוע רכון על ספריו ומתנועע לפי קצב הנגינה - שירת התורה אשר היא מושל לייב. ר' לייב הניח את מטפחתו על הגמרא העבה, ובמאור פנים פנה אל פנחס'ל ושאלתו בפיו, "מה דעתך פנחס'ל, הרי דיברנו על גודל מעלת התורה ומצוות שהם לבושים בהם מוכנס הקב"ה בכבודו ובעצמו ועל ידם אפשר להתקשר בו, האם חשבת, מי משניהם, התורה או המצוות עדיף? ועל יד מי מהם ניתן יותר להתקשר אל השי"ת?"

פנחס'ל מביט על ר' לייב בהפתעה, כאומר לא ידעתי שיש עוד מעלה אחר מעלה של התקשרות להשי"ת עוד יותר ממה שכבר דברנו. "ובכן", מתחיל ר' לייב בנועם שיחו, "נתנה נראה בדברי רבינו, על גודל מעלת הפלגת מצות לימוד התורה יותר ממעלת קיום שאר כל המצוות. וגודל ההתקשרות להשי"ת שנהיה על ידי לימוד התורה".

"הנה כבר אמר לנו רבינו שאור ה' נתלכשה בתוכי דברי התורה הקדושה וירדה מדרגה אחר מדרגה בסתר המדרגות "כדי שיהא כל מחשבה תפיסא ביה", אם נתבונן מעט במושג "תפיסא ביה", שמקורו הוא מדברי הזוהר הקדוש בפתח אליהו, שאמר, "לית מחשבה תפיסא בך כלל". הבה נתבונן, מה הפירוש 'תפיסה', ומדוע נקט דווקא המילה הזאת שזה שייך יותר לדבר גשמי שאפשר לתופסו ולמששו בידים, מה שאין בדבר רוחני, שייך יותר המושג של 'דיעה' ה'בנה' ה'שגה' וכדומה".

"מבאר הרבי ואומר "הנה, כל שכל, כשמשכיל ומשיג בשכלו איזה מושכל, הרי השכל 'תופס' את המושכל ומקיפו בשכלו, והמושכל 'נתפס' ומוקף ומלוכש בתוך השכל שהשיגו והשכילו". מתחדש לנו מדברי רבינו, "מרחיב ר' לייב ומסביר, "שבדייק הפון ממה שחשבנו, לא רק שבדבר מושכל שייך גם כן הלשון של 'תפיסה', אלא שאצלו הלשון תפיסה הוא יותר מדויק מכאשר אנו אומרים את זה על 'תפיסת' דבר גשמי בידים".

"כי כאשר אנו 'תופסים' דבר גשמי, אמת שאנו תופסים אותו, אך עדיין זה דבר נפרד מאתנו, וברגע שאנו נפתח את אצבעותינו לרווחה, הרי הדבר נשטמ מאתנו. אבל כאשר אנו משיגים איזה דבר שכל, ומבינים אותו היטב בשכל שלנו, שכך הדבר, וכך הסברה נותנת, הרי אנו 'תופסים' את הדבר המושכל באופן כזה שהדבר המושכל נעשה חלק משכלנו, ומתאחד לגמרי אתנו".

"דו כ'אפס פנחס'ל? מחיך ר' לייב בשובבות. "אתה 'תופס' את מה שאמרת, כעת. הנה, אם אני אומר לך איזה סברה, ואתה שומע ומכניס את זה לראש, אך עדיין לא מסכים עם זה לגמרי, אזי עדיין לא נקרא 'תפסת' את מה שאמרת. כי ההגדה היותר נכונה היא, שהסברה שאני אמרתי מונחת אצלך במוח. אבל כשאתה מסכים ומבין לאשורו את מה שאני אומר

הודעה משמחת

הננו להודיע לכלל הבחורים אשר נכנסו אל הקודש עם כתקי ה"מארי דחושבנא" של חודשי טבת שבת ואדר

כי בשב"ק פרי אחרי - שליסל חלה יזכו לשבת בתנא דמלכא

בסעודת צפרא דשבתא

עם כ"ק עין אדמ"ר שליט"א

יש לזרזים עד פסח אצל הר"ר משה מנחם הכהן שייס"א

ישיבה ישיבה
ימי השוכנים
בחדר הקודש זושטיא

א בייילאבן שבת ראשי התכרות